

MØTEREFERAT

Sted:	Kastellet i København, Danmark
Møtedato:	6.-7. mars 2024 (uke 10)
Til stede:	Petra Erkkola, FI Pertti Normia, FI (Deltok siste halvdel dag 1 og hele dag 2) Morten F. Viborg, DK Torben Iversen, DK (Deltok under pkt 6.1, digitalt) Bjørn Helge Utne, NO Jan Willie Holbu, NO Thomas Larsson, SE Halla Einarsdóttir, IS Bjørn Bratfoss, NO (Ordfører) Rune S. Frostvin, NO (Leder Ad hoc. Deltok dag 2) Ingar Melhus, NO (Sekretær)
Referattittel:	Referat fra møte i Københavnavtalens arbeidsgruppe
Referatdato:	3.4.2024
Referent:	Ingar Melhus, sekretær

Referat fra møte i Københavnavtalens arbeidsgruppe, uke 10-2024

Agendapunkt 1 Mötets öppnande:

Morten Viborg åpnet møtet med å ønske velkommen til København og til Ministerstuen på historiske Kastellet. Alle deltagerne har møtt hverandre tidligere, slik at det ikke var behov for presentasjonsrunde.

Agendapunkt 2 Val av ordförande för mötet:

Bjørn Bratfoss foreslo seg selv som møteleder. Ingen motforestillinger til dette.

Agendapunkt 3 Godkännande av dagordningen:

Bratfoss redegjorde for agendaen. Det vil kunne gjøres justeringer i forhold til tidsplanen, men noen saker er helt bevisst satt på dag 2, for å kunne inkludere leder Ad hoc, samt Torben Iversen. Agendaen og innsendte saksdokumenter er lagret på Sharepoint.

Det er innkommet et saksforslag fra Finland om å endre arbeidsspråket i Københavnavtalen til engelsk. Saken tas opp under agendapunkt 6 *Övrigt*.

Leder for Ad hoc-gruppen vil tilslutte seg møtet på dag 2, og presentere resultatet av hva Ad hoc-gruppen har arbeidet med på deres møte de siste to dagene.

Agendapunkt 4 Information om mötesarrangemang:

Viborg gav kort informasjon om praktiske detaljer knyttet til møtelokalet, bevertning, samt kveldens middag på restauranten *Den lille fede*.

Agendapunkt 5 Arbetsgruppens oppgifter:

Bratfoss innledet med å referere til endringen som ble besluttet i Plenum 2023, hvor AG-møtene skal gjennomføres etter en revidert agenda med hovedfokus på arbeidsgruppens oppgaver. Manualen er oppdatert etter Plenum i tråd med denne beslutningen.

I agendaen for Plenumsmøter vil agendapunktet endres fra *Arbetsgruppens oppgifter* til *Rapport fra Arbeidsgruppen*.

AG har frihet til å utforme innholdet i hva som skal rapporteres fra AG til Plenum. Ved hvert agendapunkt i AG-møtet må arbeidsgruppen vurdere om temaet skal rapporteres tilbake til Plenum.

5.1 Framtidens kommunikasjonsmedel

5.1.1 Voice

Det er innkommet saksdokument til dette agendapunktet.

Norge oppsummerte kort deres bruk av Maritim bredbåndsradio (MBR), som blant annet har anledning til å overføre bilde/video i motsetning til TETRA.

Danmark har i dag ingen god løsning for å overføre bilde/video. De er for øvrig i gang med anbud på nye fly til havmiljøovervåking.

Sverige har et eget grensesnitt i sitt ledelsessystem. Når de etablerer stab, så gjør de dette uten å samle stabspersonellet geografisk (sitter på ulike lokasjoner). De ender opp med å bruke VHF til utveksling av tale.

Ingen spesiell utvikling her hvor det er behov for å orientere Plenum. AG følger bare dette videre.

5.1.2 Gemensam situationsbild

Sverige jobber med Sjöbasis (under utvikling), som er et kartsystem for felles situasjonsbilde. Sverige oppfordres til å forberede en sak til Plenum om dette under agendapunktet *Presentasjon fra landene*.

Både Finland og Norge har tidligere presentert sin løsninger (MERT og Kystinfo).

Danmark jobber med BeredskapsGIS. Dette vil være noe tilsvarende som det norske Kystinfo, for å etablere felles situasjonsbilde. Skipene har ikke mulighet til å plotte informasjon i dette systemet, men bare lese. Det er ikke prøvet ut operativt ennå, bare under øvelser.

Island har ikke noe på dette området.

Danmark oppfordres til å se på hvordan de vil dele informasjon over landegrenser mellom de utenlandske fartøyene i forbindelse med København Vest-øvelsen i uke 39.

Det er enighet om at AG fortsatt skal følge opp agendapunktet og teste ut felles situasjonsbilde mellom medlemslandene.

Oppfølgingspunkt for AG:

Sverige vurderer sak til Plenum om Sjöbasis.

Danmark følger opp informasjonsdeling med bruk av BeredskapsGIS mellom utenlandske fartøyer i øvelsen for København Vest i uke 39.

5.2 Kemiska och andra bekämpningsmedel

Norge hadde forberedt en orientering om absorbent-test av biodrivstoff, samt erfaring fra tester med to forskjellige opptakere. Presentasjon og rapport er lagret i Sharepoint.

Absorbent-test

Norge har testet opptakseffekten av to typer absorbentlenser (bomull og polypropylen) på 100% biodrivstoff (FAME og HVO). Testene ble utført med en meter lense frittflytende i kar med både 100% olje og med olje på sjøvann. I de testene hvor det kun var olje i karet, erfarte man at bomullslensene sank når de ble mettet av olje. Polypropylenlensene sank ikke på samme måte, men man erfarte at de mistet plastfragmenter. Ved testing i kar med både olje og sjøvann, sank ikke bomullslensene.

Norge bruker i dag begge typer absorbentlenser, men det er en utfordring at polypropylenlensen mister plastfragmenter, med faren for at dette kan skape sekundær forurensning.

Oppsummert vurderes lensetypene slik: Bomull tok opp noe mer olje, men kan synke. Polypropylen kan miste plastfragmenter. Begge lensene hadde god opptakseffekt. Norge vil jobbe videre med rapporten og vil dele denne på Sharepoint når den er klar.

Sverige informerte om at de i større grad har gått bort fra absorbentlenser grunnet økonomiske utgifter ved bruken av disse, både med tanke på innkjøp, men også knyttet til avhending som spesialavfall. De bruker i stedet en billigere variant som kalles DESMI A-Boom. Det finnes også en tilsvarende variant fra Lamor som kalles Harbo Boom. Dette er ikke absorberende lenser, men lenser som stenger diesel inne og tillater opptak med opptakere.

Ordfører: Denne saken vil ha interesse for Plenum, spesielt med tanke på mulig sekundærforurensning.

Test av opptakere

Norge presenterte deretter en ny test som de har gjort av Bow Collector og TransRec High Visk-opptaker på ren ULSFO. De varmet oljen til 30 grader og helte fra ca. 1 m høyde i testbassenget som holdt en temperatur på 15-16 grader. Dette medførte rask stivning og klumping av oljen.

Bow Collector fungerte godt ved lite tilflyt av olje. Ved større tilstrømming av olje, tettet det seg før oljen kom frem til båndet.

TransRec High Visk med Desmi DOP 160-pumpe fungerte godt, særlig når de brukte thrustere. De samlet oljeklumper i en lensebukt og kjørte TransRec inn mot oljen. Denne opptakeren hadde god effekt. Det ble testet to forskjellige typer ULSFO. På den ene typen, den med høyest stivnepunkt, >30 C, så tettet det seg i pumpetrauet, slik at oljen ikke fikk tilstrekkelig sig mot pumpeskruen. Norge, ved NOFO (Norsk Oljevernforening For Operatørselskap), har 20-25 opptakere av denne typen.

De testet også oljegrabb, som er en opptaksmetode som fungerer godt på denne oljetypen. Norge hadde også videofilmer av de utførte testene som ble fremvist under presentasjonen.

I IMAROS 2 vil Norge invitere produsenter til tester, for å kunne utvikle og modifisere utstyret som brukes.

Sverige rapporterte om en betydelig utvikling i bruken av gammel HFO i Østersjøen. Mange fartøyer har gått på MGO fordi ULSFO er kostbar. Dette har nå dreid over til at mange nå heller går på gammel HFO og renser eksosen med «scrubber».

Det bør lages en orienteringssak om dette til Plenum.

Oppfølgingspunkt for AG:

Norge forbereder orienteringssak til Plenum.

5.2.1. Erfarenheder og utvärderinger, vidensdeling og LI/LL

Ordfører innledet med henvisning til at agendapunktet ble diskutert under Plenum 2023, da det oppfattes som uklart hva punktet skal inneholde. Etter diskusjon i AG er det enighet om at underpunktet 5.2.1 strykes, ettersom erfaringsdeling med mer naturlig vil presenteres under 5.2. Ny overskrift for 5.2 vil bli *Bekjempingsmetoder*. Eventuelle underpunkter vil tas inn fra år til år ved behov. Sekretær endrer agendaen og manualen. Erfaringsdeling under ulykker og øvelser vil fremdeles bestå som egne agendapunkter.

Oppfølgingspunkt for AG:

Sekretær endrer manualen og agenda for AG til pkt 5.2 *Bekjempingsmetoder*. Presenteres på Plenum i Finland.

5.3 Manualen

Endring av manualen

Sekretær gjennomgikk endringer som er foretatt i manualen siden forrige møte. Det er gjort endringer i ulike kontaktpunkter, hovedsakelig knyttet til skiftet av sekretær. Det er også foretatt

endring i pkt 3.1.3 om alarmerings- og varslingsrutiner (POLREP) i tråd med beslutninger fattet under Plenum 2023. Til sist er det foretatt endringer i manualen knyttet til agendaene for Plenum og AG, slik at dette fremstår slik det ble besluttet under Plenum 2023.

Under årets AG var det enighet om at referat etter AG bør sendes på høring til møtedeltagerne, i stedet for kun til ordfører. Dagens ordlyd gir rom for fortolkning på dette temaet. Sekretær tar initiativ til å presisere manualen på dette punktet.

Videre er manualen veldig omfattende og bør vurderes revidert i fremtiden. Per i dag inneholder manualen ulike lister, detaljer og elementer som med fordel kan flyttes over i ulike vedlegg. Dette vil korte ned manualen og man unngår å måtte endre manualen på grunn av oppdateringer på detaljnivå. I dag vil for eksempel manualen måtte endres dersom noen endrer telefonnummer i kontaktlisten.

Finland foreslo å søke om økonomisk støtte til å benytte seg av eksterne bidragsytere til å foreta en større revisjon av manualen.

Ordfører konkluderte med at vi forbereder en sak til Plenum hvor vi presenterer forslag til endring av manualen. En gruppe bestående av Ingar (sekretær), Petra (forhenværende sekretær) og Rune (Ad hoc) vil samarbeide om dette frem mot Plenum.

SITREP

Norge redegjorde for erfaringer etter øvelsen for København Vest i uke 39/2023. Formatet til SITREP opplevdes som for omfattende. Dette var tilbakemeldinger etter både København Vest og Øst. Formatet er ikke modent til å ta inn i manualen.

Ved en aksjon under norsk ledelse vil aksjonsledelsen gi føringer til SOSC på hvordan de ønsker situasjonsrapporteringer. SITREP-formatet som nå har vært under utprøving er basert på EMSA-praksis.

Danmarks erfaringer er samme som overnevnte. Formatet er for omfattende og ønskes ikke brukt av mannskapene. Det finnes allerede en mal for SITREP i vedlegg til manualen (Vedlegg pkt 4.3, side 48). Uvisst hvor godt den er kjent og brukt. Et sentralt spørsmål er om det er behov for felles SITREP, eller om vi forsøker å skape et behov.

Det er enighet i AG om at malen som ligger i vedlegg til manualen er bedre håndterbar for mannskapene, enn SITREP som ble benyttet under øvelsene i 2023.

Ordfører oppfordrer arrangørene av øvelser i 2024 til å prøve ut mal for SITREP som finnes i vedlegg til manualen.

Dette kan det orienteres kort om til Plenum.

RESPONSE VESSEL JOINING MESSAGE

Norge redegjorde for tilbakemeldinger mottatt fra mannskapene etter øvelse København Vest i uke 39/2023. Formatet opplevdes som fornuftig, som de involverte ser nytten av. Fartøyene fyller ut skjemaet en gang, deretter vil det bare være behov for mindre justeringer. Skjemaet sendes SOSC når et nytt fartøy skal inn i aksjon. For SOSC del vil informasjonen og skjemaet være gjenkjennbart, og de vet hvor i skjemaet de skal se etter den forskjellige informasjonen.

Konklusjon etter diskusjon er at vertsnasjonene for høstens øvelser i uke 37 og 39 skal benytte dette skjemaet under øvelsene. Erfaringene skal rapporteres tilbake til Plenum og AG.

Oppfølgingspunkt for AG:

Sekretær ser på behov for å endre manualen for å presisere at referater sendes deltagerne på høring før ordfører godkjenner og referatet offentliggjøres.

Rune Frostvin, Petra Erkkola og Ingar Melhus vil i samarbeid se på manualen og hvordan denne kan revideres. Gruppen forbereder sak som legges frem for Plenum.

Finland og Danmark vurderer i forbindelse med øvelsene i uke 37 og 39 å bruke mal for SITREP som ligger i manualens vedlegg.

Finland og Danmark skal i forbindelse med øvelsene i uke 37 og 39 benytte formatet Response Vessel Joining Message for involvert fartøyer.

Om vi rekker å få noen erfaringer fra øvelsene i uke 37 og 39 kan vi orientere om dette under Plenum.

5.4 Hemsidan

Sekretær rapporterte om godt samarbeid med IKT/Island. Innmeldte endringer har vært utført raskt og i tråd med bestillingene.

I Plenum 2023 kom det opp spørsmål om vi har behov for å publisere detaljer om fremtidig møteaktivitet. Etter diskusjon i AG ble det enighet om at vi publiserer følgende informasjon om fremtidig aktivitet:

- Type møte
- Ukenummer
- Vertsland

Videre ble det i Plenum 2023 diskutert hjemmesidens link til Private page, som ikke lenger er i funksjon. Det har vært diskutert om denne knappen fremover bør peke til Sharepoint. AG tok en runde blant deltagerne, og det er ingen som ser behovet for link til Sharepoint fra websiden. Det er derfor enighet om at linken kan fjernes fra hjemmesiden.

Island foreslo at vi fremover kan vurdere å lage en nyhetssak etter gjennomførte aktiviteter (møter, øvelser etc.), slik at vi viser aktivitetsnivået i samarbeidsavtalen. Sekretær vil følge opp dette videre.

Island ble oppfordret til å forberede en sak til Plenum, som viser bruken av hjemmesiden (statistikk, klikk, brukere etc.)

Oppfølgingspunkt for AG:

Sekretær følger opp dialog med IKT/Island for å publisere informasjon om fremtidig aktivitet i tråd med beskrivelsen overfor, samt få fjernet link til Private page.

Sekretær vil vurdere å publisere nyhetssaker etter gjennomførte aktiviteter.

Island lager oversikt over besøk på hjemmesiden, som presenteres på Plenum.

5.5 Skeppsvrak med olje och farlig last

Finland holdt en presentasjon om krigsvraket etter panserskipet Ilmarinen, som sank i 1941 etter å ha gått på en mine. Vraket ble funnet for ikke så mange år siden, og ligger i finske EEZ på 80 meters dyp. Vraket lekker litt olje og skal nå tømmes for resterende olje. Vraket ligger opp-ned på bunnen. Dette gjør at tankene kan nås uten å forstyrre gravfreden. Saneringen skal begynne i løpet av 2024.

Norge supplerte med informasjon fra sine erfaringer de siste årene, hvor det antas at problemet med lekkasjer fra krigsvrak vil øke. Dette kan ha med at det nå er 79 år siden krigens slutt, og at forvitringen disse fartøyene er utsatt for etter så lang tid på havets bunn har kommet til et punkt hvor vi kan forvente større lekkasjer fra vrakene.

Finland oppfordres til å gi en presentasjon av saken på Plenum, dersom de er kommet langt nok i saneringen til den tid. Det er særlig interessant å få informasjon rundt den valgte metoden som er benyttet.

Det var forventet at Norge skulle holde en presentasjon av sine Skagerrakvrak, etter at det gjort nye undersøkelser av disse. Norge informerte om at rapporten etter undersøkelsene ikke er klar ennå.

Norge opplyste om at de vil oppdatere risikovurderingen av sine krigsvrak i 2024. Denne risikovurderingen ligger til grunn for overvåkingen som hele tiden gjøres av disse vrakene. Blant annet har flyovervåkingen i Norge (LN-KYV) faste ruter hvor de flyr over krigsvrakene og dokumenterer status.

Oppfølgingspunkt for AG:

Finland vurderer å presentere saneringen av Ilmarinen på Plenum 2024, dersom arbeidet har kommet tilstrekkelig i gang.

Norge orienterer Plenum om oppdateringene i risikovurderingene knyttet til skipsvrakene. Norge orienterer også om Skagerrakvrakene om rapporten er klar.

5.6 Erfarenheter från olyckor

Norge holdt en presentasjon om en hendelse med utslipp av diesel i en islagt båthavn. Hendelsen oppstod som følge av snørydding, hvor det ved et uhell ble forårsaket skade som medførte utslipp av ca. 14.000 liter diesel i en avgrenset båthavn. Innsatspersonellet opplevde god effekt med å ta opp diesel ved hjelp av absorberende lenser, samt med bruk av skive-skimmer. Samlet sett lyktes de med opptak av 9.000 liter diesel.

Sverige presenterte deres erfaringer fra Marco Polo, som grunnstøtte sist høst på seilas mellom Trelleborg og Karlshamn. Feilnavigering, samt påstått feil på GPS, medførte at mannskapet ikke forstod hvor de var eller at de faktisk hadde grunnstøtt. Det var dårlig sikt i området og grunt vann. Dette ga utfordringer for sjøgående ressurser som stakk for dypt. Kustbevakningen fikk bistand av ressurser fra Sjöräddningstjänsten. Man trodde først at det var utslipp av MGO (diesel). Det viste seg senere var feil, og at det i stedet var utslipp av tungolje. Marco Polo hadde slått hull i skroget, med påfølgende hull i stort sett alle tanker. Undersøkelser i ettertid, og ved å se på AIS-sporingen av fartøyet, så er det grunn til å tro at fartøyet sannsynligvis har grunnberøring tidligere på seilasen og

slått hull i tankene. Dette har medført spredning av olje over et større område. På grunn av uværet som inntraff etter hendelsen, så slet fartøyet seg og gikk på grunn enda en gang.

Sverige har gjort en evaluering internt, men denne rapporten er ikke klar ennå. Sverige bes vurdere å presentere sine funn på Plenum.

Norge foreslår at man innfører rutiner for å invitere andre land til å sende observatører, slik at vi kan lære av hverandres hendelser.

Oppfølgingspunkt for AG:

Sverige vurderer å presentere saken om Marco Polo og sine evalueringsfunn under Plenum 2024.

Norge utarbeider forslag til rutiner for å invitere observatører til hverandres hendelser, som presenteres på Plenum 2024.

5.7 Olja i is

Finland orienterte om at de har øvet på olje i is og sanering av lavsvovel olje. De testet to ulike oljetyper; Marine Diesel Oil (MDO DMB) og POR180. Saneringen ble utført ved bruk av isbørste. De har bestilt Sternmax, som vil bli tilvirket hos Lamor, men arbeidet er ikke sluttført. Finland vil presentere en rapport om dette under Plenum 2024, under punktet informasjon fra landene. Rapporten vil også bli lagt i Sharepoint.

Oppfølgingspunkt for AG:

Finland vil presentere resultatet av overnevnte arbeid under Plenum 2024.

5.8 Strategi för KBH-avtalet

Det foreligger ingen saksdokument til dette agendapunktet. Det ble gjort en del i 2018, men ikke så mye siden den tid. Ordfører stiller spørsmål til deltagerne om AG skal jobbe med strategi for Københavnavtalen?

Etter diskusjon rundt bordet ble det konkludert med at strategien ligger fast, og AG har den med i vurderingen av sitt videre arbeid.

5.9 Beredskap i CBRNE-olyckor

Norge orienterte om atomberedskapsøvelsen Arctic Reihn under Plenum 2023. Norge har etter dette også holdt orientering for i EU for arbeidsgruppen som jobber under High Level Steering Group for Places of Refuge.

Ordfører stilte spørsmål om andre medlemsland har gjort seg tanker om dette temaet knyttet til nye fremdriftssystemer (Elektrisk, ammoniakk, metanol etc.)

Sverige har sett på grenser for stråledoser for deres dykkere. Vil kreve medisinsk oppfølging. Deres redningsdykkere øver to ganger i året hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Finland har foretatt risikovurdering knyttet til HNS, og har en rapport som de vil dele i Sharepoint.

Ordfører: PoR vil kreve nye vurderinger for hendelser med nye fremdriftssystemer. Vi beholder dette agendapunktet fremover, men ser ikke at det skal være nødvendig å presentere noe om dette i Plenum 2024.

5.10 SSN/CECIS och alarmeringsrutiner

Det ble etter Plenum 2023 foretatt endring i manualen. Varsling i SSN skal følges opp med telefonsamtale. Alarmeringsøvelser skal være i SSN øvingsmodul.

Sekretær rapporterte på status på gjennomførte alarmerings- og varslingsøvelser. Sverige og Finland har byttet på hvem som skulle varsle hvem, slik at dette blir logisk når høstens varslingsøvelse kommer i forkant av den operative øvelsen København Øst i uke 37. Island har ikke utført varslingsøvelse i tråd med oppsettet. Øvrige øvelser er gjennomført slik det er beskrevet i manualen.

Norge responderte ikke på Sveriges varslingsøvelse, samtidig som Sverige ikke fulgte opp med telefonsamtale slik som besluttet i sist Plenum.

Sverige har fått nytt telefonnummer som skal benyttes ved alarmeringsrutiner, tlf: 0046 10 279 85 00. Sekretær vil sørge for å oppdatere manualen.

Det har vært manglende rapportering etter utført øvelse.

Ordfører: Vil fremme sak overfor Plenum om man skal benytte skarp modul til tester, ettersom det er denne modulen som vil benyttes i reelle hendelser. Rapporter etter øvelser skal sendes til sekretær. Manualen må endres på dette punktet dersom det er behov.

Oppfølgingspunkt for AG:

Ordfører forbereder sak til Plenum om å benytte skarp (reell/live) modul også til øvelser.

Alle rapporter tilbake til sekretær ved utførte alarmeringsøvelser.

Sekretær oppdaterer manualen med Sveriges nye telefonnummer.

5.11 KBH övningar

Ordfører gjennomgikk rapporter etter øvelsene København Øst og Vest, hvor både Norge og Sverige har levert inn omfattende rapporter. Rapportene er lagret i Sharepoint, under mappen Övningar Lessons identified/Operative øvelser. Mappen er for øvrig svært mangelfull med tanke på rapporter etter tidligere øvelser, så her er forbedringspotensial.

Når vi først har gjennomgått store øvelser som har vært grundig evaluert, så må vi være bevisst på hvordan vi forholder oss til erfaringene i ettertid, slik at rapportene ikke bare havner i en skuff og blir glemt. Vi må sørge for overføring av kunnskap til dem som skal arrangere øvelser etter oss, på tvers av landegrenser. Den enkelte lands representant i Københavnavtalen må sørge for at sitt lands øvingsplanlegger blir gjort kjent med evalueringer fra tidligere år.

Oppfølgingspunkt for AG:

Ordfører forbereder kort orientering om dette til Plenum.

5.12 Kravshåndtering, gruppens rapport (Ad hoc)

Ordfører innledet agendapunktet med å stille spørsmål ved om sakstittel er dekkende. Foreslår at agendapunktet benevnes *Ad hoc-gruppen for juridiske spørsmål*. Tidshorisonten for Ad hoc-gruppen ble forlenget på Plenum 2023. Samtidig ble det besluttet at begrepet *fare for akutt forurensning* bør tas inn i Københavnavtalen. AG har fått oppdrag i å vurdere hvilken betydning begrepsutvidelsen får for det øvrige samarbeidet og forpliktelsene under avtalen. Oppdraget ble gitt videre til Ad hoc-gruppen. Oppdraget som Ad hoc-gruppen tidligere har hatt knyttet til PoR, skal følges opp videre av AG.

Endring av samarbeidsavtalen

Leder for Ad hoc-gruppen hadde forberedt en presentasjon som tok for seg hva gruppen har jobbet med siden sist og under sitt arbeidsmøte de foregående dagene. Gruppen har fokus på kompetanseheving og har besørget deltagelse på internasjonale kurs for medlemmer av gruppen. De har i sitt arbeidsmøte et agendapunkt *Runde rundt Norden*, hvor det enkelte lands representant deler informasjon om nye rettsavgjørelser, krav, juridiske erfaringer etc. Leder Ad hoc gjennomgikk kort de sakene som det enkelte land har tatt opp i dette agendapunktet.

Gruppens vurdering av å utvide Københavnavtalen til også å omfatte fare for akutt forurensning, er at utvidelsen ikke får større betydning for det øvrige samarbeidet under avtalen. Gruppens vurdering er at det vil ikke medføre nye utilsiktede forpliktelser eller større administrative kostnader knyttet til endringen. For å gjøre endringen, så må det foretas endringer i samarbeidsavtalen. For å unngå endringer i mange artikler, så anbefales det i stedet å tilføye et punkt i avtalens artikkel 2:

I denne avtalen inkluderer forurensning av havet gjennom olje eller andre skadelige stoffer også situasjoner hvor det er fare for forurensning fra olje eller andre skadelige stoffer.

Manualen må også endres etter at samarbeidsavtalen endres. Endringen og bakgrunnen for dette bør beskrives i manualens pkt 2.3.1.

Ad hoc-gruppen skal levere et notat til AG på dette arbeidet med frist 15. mai 2024.

Oppfølgingspunkt for AG:

Ordfører: Det må forberedes en sak til Plenum, for å få en beslutning der. Vi må i saksdokumentet beskrive arbeidet som er gjort, samt oppskriften på hvordan vi foreslår endringen gjennomføres.

Skipsvrak

Leder Ad hoc-gruppen gikk videre i sin presentasjon og redegjorde for diskusjoner i gruppen om skipsvrak, status på vrakfjerningskonvensjonen og lovgivningen i de enkelte landene. Gruppen erkjenner at det er nasjonale utfordringer i de enkelte landene. Gruppen har hatt et ønske om å gjennomføre en workshop på vrak, men så langt har ikke noen land hatt anledning til å ta på seg

oppgaven. Gruppens arbeid fremover vil fokusere på implementering og deling av erfaring knyttet til vrakfjerningskonvensjonen.

Internasjonalt

Ad hoc-gruppens medlemmer er representert i en rekke internasjonale fora, slik som IMO LEG, IOPC Funds, NSN, EMSA (Claims manual) og diskuterer saker av betydning som er på agendaen.

Leder Ad hoc-gruppen rapporterer om at han og flere i deres gruppe har mistet tilgang til Sharepoint.

Oppfølgingspunkt for AG:

Sekretær tar initiativ til en gjennomgang av tilgangslisten i Sharepoint, slik at gamle tilganger kan slettes og nye legges til.

5.13 Ship-to-ship operationer

Det er ikke innlevert saksdokument til dette agendapunktet, men Norge hadde forberedt en muntlig sak. De redegjorde for en sak på Svalbard hvor det på grunn av nedleggelse av kulldriften har måttet gå over til dieseldrift på kraftverket. I denne forbindelse er det gitt tillatelse til STS-operasjon for omlasting av diesel. I tillatelsen er det krav om at oljevernutstyr skal være tilgjengelig på dekk, men ingen krav om lenser rundt fartøyene. Det er uvisst om dette beredskapskravet er dekkende for situasjonen, og det kan se ut som om kravstillingen til fartøyet ikke har vært av de strengeste kravene. Norge etterspør erfaringer fra andre medlemsland rundt denne problemstillingen.

Danmark tok frem presentasjonen de holdt om STS-operasjoner som de holdt under Plenum 2023. De setter krav til STS-operasjoner om at de skal ha beredskap og utstyr for å ta opp mindre mengder olje.

I Finland er det Transportstyrelsen som stiller krav til hvilket område man tillater STS-operasjoner. Finland viser i denne forbindelse til Finlex 674/2021 *Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om miljöskydd för sjöfarten* (<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20100076>). I forordningens kapittel 2a stilles det krav til STS-operasjonen, hvor det blant annet:

- Skal benyttes passende bekjempingsmateriell. Ved STS-operasjoner, jf kap 2a, §3 i *miljöskyddslagen för sjöfarten* skal det benyttes oljelenser rundt begge fartøyene.
- Mengden som skal kunne bekjempes er den mengden som overføres mellom fartøyene i løpet av fem minutter med maksimal overføringshastighet.
- Personellet i bekjempingsoppdraget skal være sertifisert i tråd med nivå 1 i IMO OPRC-kurs.
- Samt øvrige krav nevnt i forordningens § 1-3.

5.14 Place of refuge

Ordfører innledet agendapunktet med informasjon fra Plenum 2023, hvor det ble besluttet at AG skal følge det videre arbeidet med PoR. Det oppfordres til samarbeid mellom nasjonene på dette området. AG må få på plass en omforent oppgavebeskrivelse for det videre arbeidet. Ordfører

utfordrer Danmark og Finland på dette temaet og blant annet arbeide videre med IMO og EU guidelines og se på hvordan vi kan implementere dette i vårt videre beredskapsarbeid.

Danmark oppfordrer til å dele informasjon og erfaringer om PoR. Det ble i 2022 delt en oversikt over nødhavner/nødområder mellom medlemslandene. I Danmark er de i gang med å oppdatere sin oversikt over nødhavner. Det er ikke Søverskommandoen som har dette ansvaret i Danmark, men en annen myndighet. Danmark vil dele resultatet fra dette arbeidet når dette foreligger.

Norge har ambisjoner om å revidere sin egen oversikt over nødhavner. Dagens oversikt er utarbeidet med tanke på tradisjonelle fremdriftsmidler. Særlig erfaringen fra Arctic Reihn og hendelser med elektrisk drevne fartøy har vært en tankevekker når det kommer til nødhavn for fartøyer med nye fremdriftssystemer.

Ordfører foreslår at når AG møtes fremover, så går vi gjennom temaet med følgende punkter:

- Vi må dele informasjon om hverandres nødhavner.
- Viktig å dele erfaringer rundt bruk av nødhavnene.
- Avklare hvordan de enkelte landene håndterer økonomiske krav ved bruk av nødhavnene.
- Diskutere eventuelle problemstillinger rundt bruk av nødhavner for fartøyer i "skyggeflåten"

Danmark vil komme tilbake med forslag til strukturering av en oversikt over nødhavner.

Ansvar for nødhavner i de nordiske land:

- FI Transportstyrelsen
- DK Miljøstyrelsen
- SE Transportstyrelsen
- IS Transportstyrelsen
- NO Kystverket

Leder Ad hoc-gruppen foreslår at alle leser gjennom guidelines fra EU og IMO. Foreslår videre at Københavnavtalens delegasjoner også inkluderer relevante ansvarlige nasjonale myndigheter for å komme i mål med dette spørsmålet.

Ordfører foreslår at det enkelte land, med utgangspunkt i et scenario (for eksempel skip i brann i grenseområdet mellom NO/SE/DK eller FI/SE) går gjennom hvilke vurderinger man ville gjort med utgangspunkt i scenarioet. Det anbefales å ta hensyn til direktiver og veiledninger fra EU og IMO.

Ordfører: Vi beholder PoR på agendaen i møtene fremover.

Oppfølgingspunkt for AG:

Danmark og Finland sørger for omforent oppgavebeskrivelse for AGs videre arbeid med PoR.

Danmark lager forslag til strukturering av en oversikt over nødhavner. AG bør diskutere hvordan kunnskap om andre lands nødhavner skal være tilgjengelige for de som fatter beslutninger.

Alle setter seg inn i EUs og IMOs guidelines om PoR.

AG bør rapportere fremdrift i dette arbeidet til Plenum

Agendapunkt 6 Övrigt:

6.1 Skyggeflåten

Norge hadde forberedt et saksdokument om skyggeflåten. Norge har gjort analyser av skipstrafikken, hvor vi ser at skyggeflåtens fartøyer tidligere lå i opplag, men at disse nå er hentet frem etter krigen i Ukraina og er i trafikk over store deler av verden. Disse vil ikke gå til europeiske havner ettersom de er sanksjonerte, men de vil passere utenfor våre områder.

Fartøyene består i stor grad av eldre skip, uten forsikring, i dårlig stand. Hva betyr dette for vår beredskap? I Norge har dette ingen påvirkning på beredskapen, ettersom denne uansett ikke er dimensjonert med tanke på tankskipforlis. EU har en emergency clause i sitt sanksjonsregelverk og Ad hoc-gruppen diskuterte dette unntaket i sitt møte. Oppsummert hadde alle landene gjennomført sanksjonene og unntaket til EU i sin lovgivning, om enn med nasjonale forskjeller i selve metoden for gjennomføringen. Imidlertid kunne ingen vise til konkret veiledning om unntaket i sine respektive land.

Danmark bekrefter at dette temaet er et stigende oppmerksomhetspunkt hos dem, men kjenner ikke til at det har ført til konkrete tiltak. De registrerer økende trafikk i deres farvann, med eldre skip som de antar er uten forsikring. De referer til nødrett for å unngå sanksjonering ved bistand til nødstedte sanksjonerte fartøyer.

Sverige rapporterer om betydelig trafikk nedover forbi Gotland og sørover. De vurderer dette som en forhøyet risiko for at det kan inntreffe uønskede hendelser. Sverige presenterte en gjennomgang av en hendelse med fartøyet ALKIVIADIS, som fikk skade på propellene med påfølgende havari grunnet isforhold i Østersjøen.

Finland holdt en presentasjon om deres arbeid opp mot skyggeflåten og overvåkingen de har på denne skipstrafikken.

Ordfører oppsummerte agendapunktet og henviste til at forhold knyttet til skyggeflåten er på dagsorden for alle medlemmer av Københavnavtalen. Vi har god oversikt over hvilke fartøyer dette er og hva de foretar seg. Det er ikke tatt praktiske grep som medfølger endringer i beredskapen. Det registreres at det er bekymring i industrien/slepebåtbransjen, som frykter å bli sanksjonert dersom de yter bistand til nødstedte fartøyer.

Oppfølgingspunkt for AG:

Temaet vil følges opp på Plenum 2024 i *Rapport fra AG*.

6.2 Vindmøller

Finland presenterte en sak om vindmøller til sjøs. Det planlegges for nærmere 100 vindmøller i en wind farm i finsk EEZ. De har fått ny lovgivning som følge av dette. FBG (Finnish Border Guard) vil være ansvarlig myndighet for overvåking og kontroll i økonomisk sone. De vil ha særlig fokus på SAR, maritim miljøberedskap, samt grensesikkerhet. Vindmøllene vil kunne påvirke undervannsstøy, navigasjon, redningsoperasjoner etc.

Ordfører: Med utgangspunkt i den finske presentasjonen bør der utarbeides et saksdokument til Plenum 2024.

Oppfølgingspunkt for AG:

Finland forbereder et saksdokument om vindmøller til Plenum 2024.

6.3 Inter-Secretariat meeting

Sekretær rapporterte fra Inter-Sec-møtet i EMSA. Sekretær hadde presentert for Inter-Sec Københavnavtalens aktiviteter siste år og kommende år. Det ble også gitt kort orientering om at vi arbeider for utvidelse av samarbeidsavtalen til også gjelde hendelser med fare for akutt forurensning. Det ble meldt tilbake til EMSA og Bonn Agreement at Københavnavtalen er interessert i å medvirke til felles stand under Interspill 2025 i London, men at vi så langt ikke har diskutert ressurser og kostnader knyttet til dette. EU arbeider med Lessons Learnt Platform (presentert av DG Echo). EPPR arbeider med tilsvarende, slik at disse to vil følge opp dette teamet bilateralt. Det ble informert om at Kystverket i Norge har en kunnskapsdatabase under utarbeidelse, som kan nås fra www.kystverket.no/kunnskapsdatabasen.

6.4 Interspill 2025

Bonn Agreement har tatt initiativ til felles stand under Interspill 2025. Sekretær gav under Inter-Sec 2024 tilbakemelding til Bonn Agreement og EMSA om at Københavnavtalen er interessert i et slikt samarbeid. Flere i AG har deltatt på Interspill tidligere. Det bemerkes at det kan være lange timer å stå på stand, slik at det bør være tilstrekkelig med personell å dele arbeidet på. Det er av betydning at standens plassering er slik at man får besøkende til standen. Det bør vurderes give-aways/godteri og profilering, slik at man er synlig og tiltrekker seg besøkende.

Ordfører: Representanter til å bemanne stand under Interspill bør komme fra AG. Sekretær følger opp og gjør undersøkelser mot Bonn Agreement. Det må forberedes en sak til Plenum om dette.

Oppfølgingspunkt for AG:

Sekretær følger opp saken videre og forbereder en sak til Plenum 2024.

6.5 Evaluering av årets AG

Sekretær informerte om at det er forberedt et evalueringsskjema i Microsoft Forms, som vil bli distribuert til deltagerne etter møtet. Spørsmålene er basert på evalueringsmetodikken After Action Review (AAR). Deltagerne bes besvare dette ved anledning etter møtet.

Det ble åpnet for en muntlig runde rundt bordet for å gi tilbakemelding på møtet.

Danmark meldte om at det har vært mulighet for å forberede seg i forkant, basert på dokumentene som var sendt ut. Det foreligger forslag om å endre arbeidsspråket. Dersom presentasjonene i større grad hadde vært foretatt på engelsk, så ville dette kunne medføre flere innspill fra deltagerne.

Norge ga tilbakemelding om at det hadde vært et godt tilrettelagt arrangement. Møtelokaler, hotell og middagen var veldig bra. Ad hoc-gruppen bruker engelsk i større grad under diskusjoner, men har skandinavisk på sine skriftlige presentasjoner.

Island rapporterte om at de er tilfredse med tilrettelegging av dokumenter i Sharepoint. De må fra gang til gang vurderer nytten av fysisk deltagelse opp mot eventuell digital deltagelse.

Sverige ga tilbakemelding om at det er lang reisetid for å komme til disse møtene. Foreslår derfor at det kan vurderes å legge inn aktivitet som for eksempel omvisning hos relevante industrinæringer, slik at man kan få til noe læring utover møteaktiviteten.

6.6 Logo

Sekretær etterlyser om noen fremdeles har digital utgave av den opprinnelige logoen. Den vi har i dag er slitt og virker å være skannet/kopiert flere ganger, slik at skriften er uklar. Dersom opprinnelig digital logo ikke dukker opp, vil sekretær ta initiativ til å rekonstruere denne i ny digital utgave.

Det ble presisert i møtet at ved eventuell rekonstruksjon av logoen, så må en være bevisst på at denne gjenskapes i riktige proporsjoner og farger. Logoen skal ha hvit bakgrunn, med farger fra medlemslandenes flagg. Logoen skal peke mot de nordiske hovedstedene. Av denne grunn må dimensjonene og avstandene stemme overens med et kart, slik at ny logo fremdeles peker mot hovedstedene.

Oppfølgingspunkt for AG:

Alle bes undersøke om de har original logo lagret i gamle mapper.

6.7 Forslag om å endre Københavnavtalens arbeidsspråk til engelsk

Finland har kort tid i forkant av møtet sendt inn et skriftlig forslag om å endre Københavnavtalens arbeidsspråk fra skandinavisk til engelsk. Finland redegjorde for forslaget i møtet. De presiserer at dette er et forslag, og ikke et krav. Forslaget henviser til samarbeidsavtalens artikkel 18, som fremhever likebehandling av alle deltagende land. Å bare ha språket som deler av medlemslandene praktiserer som Københavnavtalens offisielle språk, er selvmotsigende mot rettighetene til de andre deltagende landene.

Artikkel 18

Aftalens deponering

Originaleksemplaret af denne aftale deponeres i det danske udenrigs ministerium, som tilstiller de øvrige parter bekræftede genpart heraf.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede repræsentanter undertegnet denne aftale.

Udfærdiget i København den 29. marts 1993 i et eksemplar på dansk, finsk, islandsk, norsk og svensk, hvilke tekster alle har samme gyldighed.

Finland begrunner forslaget med at det er lenge siden avtalen ble inngått og at verden har endret seg siden den tid. Andre samarbeidsavtaler har engelsk som arbeidsspråk og ved å endre språket i Københavnavtalen vil en kunne oppnå synergieffekter ved å ha samme språk i alle avtaler. En endring av arbeidsspråket til engelsk vil føre til mer jevnbyrdig deltagelse i diskusjoner. Ved å bare ha ett språk vil det bli mindre risiko for feiltolking. Videre er engelsk det maritime språket som benyttes til havs.

Finland foreslår at saken diskuteres i AG, og eventuelt besluttet endret i Plenum 2024.

Danmark kommenterte forslaget med at de anser dette som en god ide. Det er ulikt hvordan de forskjellige landene forstår hverandre. Island og Finland må i tillegg benytte et annet språk enn det som er deres hovedspråk, i motsetning til Danmark, Sverige og Norge som kan benytte sitt hovedspråk. Vi må likevel være sikker på at det ikke er hinder i avtaleteksten for å endre arbeidsspråket.

Norge supplerte med at tilsvarende forslag har vært fremmet tidligere også. Den gang var man blant annet redd for at endring av arbeidsspråk ville føre til bortfall av finansieringen fra Nordisk ministerråd.

Ordfører: Anbefaler at medlemmene tar saken med seg hjem og diskuterer dette videre i sin organisasjon, samt forbereder seg på videre diskusjon i Plenum 2024. Ordfører vil samle arbeidsgruppens vurderinger og presentere dette for Plenum.

Oppfølgingspunkt for AG:

Alle medlemsland tar en gjennomgang av sitt lands synspunkt på Finlands forslag om å endre arbeidsspråket til engelsk. Synspunktene sendes ordfører for videre koordinering.

Agendapunkt 7 Följande AG:

Bratfoss minnet om at det er Finland som er vertskap for høstens Plenum i uke 43. Neste AG vil arrangeres i Norge. Norge vil komme tilbake til tid og sted, utover at det blir som vanlig i uke 10.

Agendapunkt 8 Mötets avslutande:

Bjørn Bratfoss takket Danmark og Morten Viborg for et godt arrangement, og hevet årets møte i Københavnavtalens arbeidsgruppe.